

ДО
СЪДИЯ ЛОЗАН ПАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от **Дария Проданова** – заместник председател на Върховния
касационен съд и ръководител на Търговска колегия

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

С Определение № 564/23.12.2019 год. по ч.т.д.№ 2636/2019 год. състав на Първо търговско отделение на ВКС, като е счел, че са налице предпоставките на чл.292 ГПК е предложил на Общото събрание на Търговска колегия на Върховния касационен съд да се произнесе с тълкувателно решение по следния правен въпрос:

„По какъв ред се прекратява еднолично дружество с ограничена отговорност при смърт на едноличния собственик на капитала и управител на дружеството и бездействие на наследниците му?“

Предпоставките по чл.292 ГПК са налице предвид произнасянето с постановено по реда на чл.274 ал.3 ГПК Определение № 302 от 28.06.2018 год. по ч.т.д.№ 1280/2018 год. на състав на Първо търговско отделение на ВКС, който е приел, че при настъпила смърт на едноличния собственик на капитала и управител на еднолично търговско дружество с ограничена отговорност, то следва да бъде прекратено по иск на прокурора по чл.155 т.3 ТЗ.

Различно становище е застъпил състав на Първо търговско отделение с Решение № 732 от 21.06.2019 год. по т.д.№ 2413/2018 год., приемайки, че предявеният от прокурора иск по чл.155 т.3 ТЗ при наличие на същите обстоятелства е недопустим.

Констатирайки същото противоречие, състав на Второ търговско отделение е спрял производството по ч.т.д.№ 2820/2019 год. с Определение № 88 от 18.02.2020 год. Предложил е на основание чл.292 ГПК на Общото събрание на Търговската колегия на Върховния касационен съд да се произнесе с тълкувателно решение по посочения по-горе въпрос.

С Определение № 358 от 27.12.2019 год. по т.д.№ 747/2019 год. състав на Второ търговско отделение е констатирал в рамките на фазата по чл.288 ГПК противоречиво произнасяне от състави на ВКС по въпросите:

„Допустим ли е иск по чл.74 ал.1 ТЗ за отмяна на решение на Общо събрание на съдружниците в ООД за освобождаване на управител на ООД, прието от същото Общо събрание след прието преди това решение за изключване на управителя като съдружник?“

Приложима ли е санкцията по чл.126 ТЗ по отношение на съдружник за действия, визирани в чл.126 ал.3 т.1-3 ТЗ, но извършени от него в качеството му на управител или отговорността му може да бъде реализирана само по реда на чл.145 ТЗ?“

Противоречивата практика, обуславяща прилагането на чл.292 ГПК по отношение на първия от посочените въпроси е обективизирана с Решение № 251 от 06.03.2018 год. по т.д.№ 593/2017 год. на II т.о. и постановеното по реда на чл.273 ал.3 ГПК Определение № 264 от 11.05.2018 год. по ч.т.д.№ 829/2018 год. на II т.о. С първият акт съставът е приел, че искът е недопустим, тъй като решението с което е освободен като съдружник е породило спрямо дружеството незабавно действие и той не може по реда на чл.74 ал.1 ТЗ да оспори освобождаването си като управител. С втория акт съдебният състав е приел, че такъв иск е допустим поради наличието на обусловеност на решенията на общото събрание (ОС) на дружеството за изключването на съдружник, освобождаването му като управител, избор на нов управител.

Противоречивата практика по втория въпрос се съдържа в Решение № 56 от 08.09.2010 год. по т.д.№ 472/2009 год. на II т.о., Решение № 196 от 22.11.2013 год. по т.д.№ 665/2012 год. на II т.о. от едната страна и Решение № 5 от 05.02.2016 год. по т.д.№ 3583/2014 год. на II т.о. от друга. В първите два акта се съдържа становище, че отговорността на управителя е различна от отговорността на съдружниците и при наличие на предпоставките на чл.126 ал.3 т.1 ТЗ приложим е само редът по чл.145 ТЗ по отношение на него. Противоположно становище е изразил съставът по т.д.№ 3583/2014 год., приемайки, че санкцията по чл.126 ТЗ е приложима и спрямо управителя, който е и съдружник в дружеството с ограничена отговорност.

Уважаеми съдия Панов,

По отношение на посочените въпроси е приложим редът по чл.292 ГПК с Ваше разпореждане следва да бъде образувано тълкувателно производство за произнасяне по тях от Общото събрание на търговската колегия (ОСТК) на ВКС.

Предвид постъпването на искането по ч.т.д.№ .№ 2636/2019 год. на I т.о. и наличието на предпоставки за образуване на тълкувателно дело по въпроси от дружественото право, свързано с вписванията Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), уведомих заместник председателите и ръководители на търговските отделения на петте апелативни съдилища за предстоящото производство и изисках от тях данни за констатирани други противоречия в съдебната практика по чл.606 ГПК в съдебните им райони. Тази информация е необходима на ВКС с оглед факта, че тези производства приключват до апелативен съд, касационен контрол (аналогичен на отменение чл.500 ГПК) за тях не е предвиден и Търговската колегия на ВКС не може да формира практика по чл.290 ГПК или по чл.274 ал.3 ГПК по отношение на тях.

Постъпилите от Софийски, Варненски, Пловдивски и Бургаски апелативни съдилища обобщения на противоречива практика в съдебните им райони (ВТАС е посочил, че противоречива практика в този съдебен район липсва) съдържат 37 въпроса. Част от тях се дублират, а други сочат изолирани случаи. На организационно общо събрание на колегията стигнахме до извода, че е добре те да бъдат групирани, така че да позволяват обсъждане и произнасяне от ОСТК с тълкувателен акт.

Във Вашите правомощия по чл.124 ЗСВ е да разпоредите образуването на тълкувателно производство на ОСТК по тях, като Ви предлагам тези въпроси първоначално да бъдат формулирани така:

1./ Кой орган на дружеството с ограничена отговорност е легитимиран да получи уведомлението на управителя за заличаването му по реда на чл.141 ал.5 ТЗ?

2./ Легитимиран ли е напускащият по реда на чл.125 ал.2 ТЗ съдружник сам да заяви вписване в Търговския регистър на прекратяване на участието му в ООД в случай на бездействие на органите на дружеството по приемане на решение за освободените му дялове и вписване на промяната на обстоятелствата в Търговския регистър?

3./ Какви са правомощията на съда при обжалване на отказ по чл.25 ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ в хипотезата на липса на указания от длъжностното лице по регистрацията?

4./ Допустимо ли е вписване на разпоредителна сделка с дружествени дялове по реда на чл.129 ТЗ при наличието на вписан заповор или при невписани предходни продажби? Отрицателната предпоставка по чл.129 ал.1 предл.2 ТЗ приложима ли е при прехвърляне на дялове между съдружници?

5./ Допустимо ли е по реда на чл.25 ЗТРРЮЛНЦ да бъдат обжалвани други актове на длъжностните лица по регистрацията, отразени в електронните регистри, извън отказите, постановени по подадени заявления за вписване, заличаване и обявяване на актове?

Предвид на изложените съображения, съобразно Вашите правомощия по чл.128 ал.1 ЗСВ предлагам да разпоредите образуването на тълкувателно производство за произнасяне от Общото събрание на Търговска колегия на ВКС по тези въпроси.

Ръководител на Търговска колегия:

24.02.2020 год.

/съдия Дария Проданова/